

2017. aasta eesti keele 3. klassi tasemetööst

Tiina Mürsepp
eesti keele peaspetsialist

1. Eesti keele tasemetöö eesmärk

Alus: Haridus- ja teadusministri määrus nr 54 § 2; vastu võetud 15.12.2015.

Tasemetööde läbiviimise eesmärk on hinnata riiklike õppekavade üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja õpitulemuste omandatust (edaspidi *õppekava eesmärgid ja õpitulemused*) selleks, et:

- 1) anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;
- 2) selgitada, kuidas õppe tulemuslikkus ning kooli panus õpilaste edasijõudmisse on ajas muutunud;
- 3) anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada riikliku õppekava rakendamist ning suunata tasemetöö sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi.

2. Tasemetöö korraldus

Tasemetöö viidi läbi paberil. Tasemetööd tegid valimisse kuuluvad eesti õppekeelega koolide 3. klassi õpilased. Tasemetöö valimisse kuulus 1972 õpilast 93 koolist. Tasemetöö sooritas 1931 õpilast (974 poissi ja 957 tüdrukut), 41 õpilast puudus.

3. Tasemetööga kontrollitavad õpitulemused

Tasemetöö koosnes seitsmest ülesandest. Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamisoskust (ülesanne 1); funktsionaalset kirjutamisoskust (ülesanded 3, 4); funktsionaalset lugemisoskust (ülesanded 2, 5, 6, 7) ning üldoskusi: iseseisvat tööd tekstiga ning olulise teabe leidmist, eristamist ja kasutamist.

4. Tasemetöö parandamine

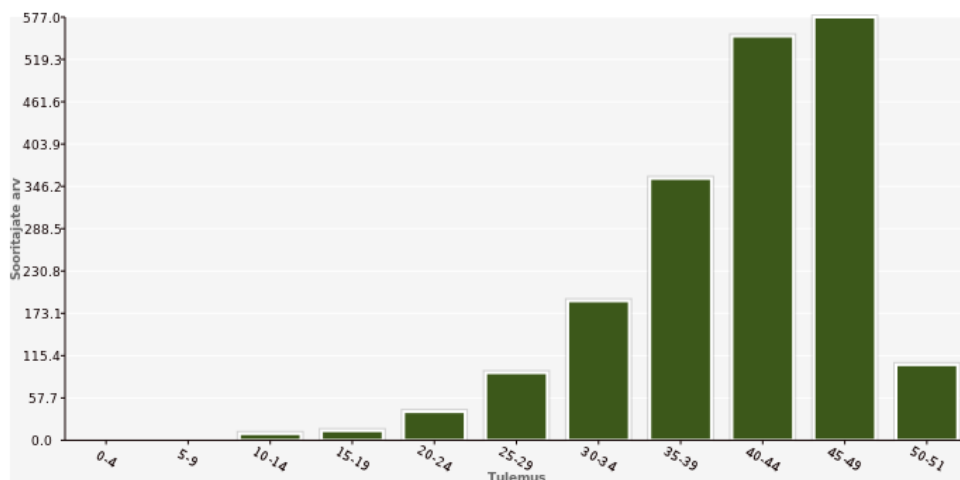
Paberil läbi viidud tasemetööd kontrollisid ja parandasid kooli direktori poolt määratud õpetajad. Eesti keele tasemetöö parandamine põhines võtmel. Võtme alusel hindamine võimaldab muuta koolide tulemused võrreldavaks.

5. Tasemetöö tulemused

Tasemetöö tulemuste analüüs põhineb valimil. Valimisse kuulus 1931 õpilast. Poisse oli 50,4% ja tüdrukuid 49,6%. Valim sisaldas kõigi maakondade koolide õpilasi.

Tasemetöö keskmine tulemus oli 2017. aastal 79,7 % (2016 – 85%, 2015 – 83,3%; 2014 – 81,5%).

Maakondadest olid kõige edukamad Võru maakonna õpilased, kelle tasemetöö lahendamise keskmine tulemus oli 83,2%. Madalaim oli Ida-Viru maakonna õpilaste tulemus 72,9%. Üldjoontes said kõigi maakondade õpilased tasemetöö lahendamisega hästi hakkama.

Joonis 1. Tulemuste jaotus

Tabel 1. Tulemused maakonniti

	Õpilaste hulk	(%)	keskm.	keskm. %	min	mediaan	max	st. hälve
Harju maakond	696	36.0	41.7	81.7	10	43	51	7.0
Hiiu maakond	29	1.5	40.1	78.6	29	41	51	5.9
Ida-Viru maakond	93	4.8	37.2	72.9	13	39	51	8.7
Jõgeva maakond	56	2.9	41.2	80.9	22	43	51	6.6

Järva maakond	68	3.5	38.6	75.8	14	40	50	7.0
Lääne-Viru maakond	133	6.9	39,8	80.2	21	41	50	6.2
Lääne maakond	52	2.7	39.2	76.8	25	40	50	6.1
Põlva maakond	23	1.2	39.6	77.7	18	42	49	8.7
Pärnu maakond	153	7.9	38.5	75.4	13	40	50	8.2
Rapla maakond	72	3.7	40.5	79.4	18	42	51	7.3
Saare maakond	71	3.7	41.6	81.5	21	43	51	6.1
Tartu maakond	263	13.6	42.0	82.4	22	43	51	6.2
Valga maakond	40	2.1	40.8	80.0	27	42	50	6.2
Viljandi maakond	111	5.7	37.4	73.3	16	39	50	7.5
Võru maakond	71	3.7	42.5	83.2	25	43	51	5.9
Kokku	1931	100	40.7	79.7	10	42	51	7.1

Tasemetöö sooritamise keskmine tulemus oli poistel 76,8% (2016 – 83,0%; 2015 – 80,8%); tüdrukutel 82,7% (2016 – 87,1%; 2015 – 86,1%). Tasemetöö sooritamise minimaalne tulemus oli poistel 10 punkti, tüdrukutel 11 punkti ja maksimaalne tulemus 51 punkti.

Tabel 2. Tulemused soo järgi

	Õpilaste hulk	(%)	keskm	keskm %	min	mediaan	max	st. hälve
Poisid	974	50.4	39.2	76.8	10	40	51	7.5
Tüdrukud	957	49.6	42.2	82.7	11	44	51	6.4
Kokku	1931	100.0	40.7	79.7	10	42	51	7.1

Tabel 3. Tulemuste jaotus soo järgi

	Poisid	Poisid (%)	Tüdrukud	Tüdrukud (%)	Kokku	Kokku (%)
0%	0	0	0	0	0	0
1-19%	1	0	0	0	1	0

20-49%	50	5	25	3	75	4
50-74%	340	35	187	20	527	27
75-100%	583	60	745	78	1328	69
Kokku	974	100	957	100	1931	100

Tabel 4. Edukuse ja kvaliteedi näitajad maakonniti

	Õpilaste hulk	edukus	kvaliteet	edukus (%)	kvaliteet (%)
Harju maakond	696	671	547	96.4	78.6
Hiiu maakond	29	29	19	100.0	65.5
Ida-Viru maakond	93	82	51	88.2	54.8
Jõgeva maakond	56	55	41	98.2	73.2
Järva maakond	68	65	43	95.6	63.2
Lääne-Viru maakond	133	131	96	98.5	72.2
Lääne maakond	52	51	35	98.1	67.3
Põlva maakond	23	20	15	87.0	65.2
Pärnu maakond	153	138	96	90.2	62.7
Rapla maakond	72	68	50	94.4	69.4
Saare maakond	71	70	54	98.6	76.1
Tartu maakond	263	261	209	99.2	79.5
Valga maakond	40	40	29	100.0	72.5
Viljandi maakond	111	104	63	93.7	56.8
Võru maakond	71	70	57	98.6	80.3
Kokku	1931	1855	1405	96.1	72.8

Tabel 5. Edukuse ja kvaliteedi näitajad soo järgi

	Õpilaste hulk	edukus	kvaliteet	edukus (%)	kvaliteet(%)
Poisid	974	923	627	94.8	64.4
Tüdrukud	957	932	778	97.4	81.3

Kokku	1931	1855	1405	96.1	72.8
-------	------	------	------	------	------

6. Tasemetöö tulemused ülesannete lõikes

Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Tasemetöö keskne teema oli metsloomade elu, s.t enamik ülesandeid oli selle valdkonnaga seotud. Tasemetöös oli seitse ülesannet. Tasemetöö punktijaotus on selgitatud korraldusjuhendis ja tasemetöö võtmes.

Tabel 6. Lahendatus ülesannete lõikes

	<i>min</i>	keskm	keskm %	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
Ülesanne 1	0	6.96	87.06	8	84.95	89.21
Ülesanne 2	0	4.25	84.99	5	82.29	87.74
Ülesanne 3	0	8.16	81.65	10	77.58	85.78
Ülesanne 4A	0	5.32	88.68	6	85.71	91.71
Ülesanne 4B	0	3.78	63.06	6	58.10	68.11
Ülesanne 5	0	3.69	61.42	6	59.87	62.99
Ülesanne 6	0	4.66	77.62	6	75.09	80.20
Ülesanne 7	0	3.62	90.43	4	88.59	92.29

Esimene ülesanne oli kuulamisülesanne (8 punkti), mis põhines metsloomade elu käsitleval tekstil. Õpilased pidid kuulama kaks korda teksti ja kirjutama kuuldu põhjal lause alguses olevasse lünka õige sõna (orav, ronk või karu). Ülesandes oli kaheksa lünka. Ülesande lahendamiseks said õpilased hästi hakkama, selle keskmine lahendusprotsent oli 87,6. Poiste ja tüdrukute tulemused olid vastavalt 84,9% ja 89,2%. Kõige raskem oli õpilastele kolmas väide, õigeid vastuseid oli 54,2%. Alla keskmise tulemuse jäi ka seitsmes väide. Ülejäänud vastuste tulemus oli 90% piires.

Tabel 7. Esimese ülesande lahendatus

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
v1	0.0	0.97	96.94	1.0	95.48	98.43
v2	0.0	0.93	93.47	1.0	91.99	94.98
v3	0.0	0.54	54.17	1.0	50.41	57.99
v4	0.0	0.96	96.48	1.0	95.28	97.70

v5	0.0	0.92	91.71	1.0	90.55	92.89
v6	0.0	0.89	88.71	1.0	87.17	90.28
v7	0.0	0.85	84.52	1.0	81.01	88.09
v8	0.0	0.90	90.47	1.0	87.68	93.31

Teise ülesandega (5 punkti) kontrolliti, kuidas õpilased oskavad õigesti kasutada verbivorme. Ülesanne koosnes viiest lüngaga lausest. Sulgudes olev tegusõna tuli kirjutada lünka sobivas vormis. Ülesande lahendamise keskmine tulemus oli 85%, seejuures poistel 82,3% ja tüdrukutel 87,8%. Madalaim üksikküsimuste tulemus oli 75,2% ning kõrgeim 94,1%.

Tabel 8. Teise ülesande lahendatus

	<i>min</i>	<i>keskm</i>	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
v9	0.0	0.77	77.24	1.0	75.98	78.53
v10	0.0	0.91	91.30	1.0	88.71	93.94
v11	0.0	0.87	87.05	1.0	84.75	89.39
v12	0.0	0.94	94.15	1.0	92.15	96.19
v13	0.0	0.75	75.22	1.0	69.87	80.67

Kolmas ülesanne oli kutse kirjutamine. Ülesande eest oli võimalik saada 10 punkti. Õpilased pidid etteantud metsapeo kutse põhjal kirjutama uutele tingimustele vastava kutse. Muuta oli vaja adressaati, nädalapäeva, kuupäeva, kellaaega ning kutse kirjutajat. Hinnati ülesande täitmist, alusteksti kasutamise oskust ja õigekirja. Iga üksikküsimusele antud sisuliselt ja keeleliselt õige vastuse eest sai õpilane 1,5 punkti ning lisaks muu alusteksti vigadeta ümberkirjutamise eest 1 punkti. Ülesande lahendamise keskmine protsent oli 81,7, poistel 77,6% ja tüdrukutel 85,8%. Poiste tulemused olid erinevate küsimuste osas tüdrukute tulemustest 5-14% kehvemad. Kõige suurem erinevus oli alusteksti vigadeta ümberkirjutamises: keskmine 66,2% (poistel 59,1 ja tüdrukutel 73,5%).

Tabel 9. Kolmanda ülesande lahendatus

	<i>min</i>	<i>keskm</i>	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus(%)	tüdrukute sooritus (%)
v14	0.0	1.34	89.66	1.5	85.93	93.45
v15	0.0	1.24	82.81	1.5	79.84	85.82
v16	0.0	1.27	84.86	1.5	81.69	88.09

v17	0.0	1.31	87.09	1.5	84.80	89.41
v18	0.0	1.25	83.10	1.5	79.26	87.01
v19	0.0	1.09	72.64	1.5	66.29	79.10
v20	0.0	0.66	66.24	1.0	59.09	73.51

Neljas ülesanne jagunes kaheks osaks. A-osaga (6 punkti) kontrolliti tekstist arusaamist ja küsimustele vastamist. Õpilased pidid lugema teksti (katkendit näidendist) ja vastama kuuele valikvastustega küsimusele (kolmene valik). Ülesande B-osas (6 punkti) oli kolm küsimust, millele vastamiseks pidi õpilane kirjutama 1-2 lauset. Iga küsimuse eest oli võimalik saada 2 punkti. Ülesande keskmine tulemus 75,9%, poistel 71,9% ja tüdrukutel 79,9%. A-osa (valikvastustega küsimused) keskmine tulemus oli kõrgem 88,7% (poistel 85,7% ja tüdrukutel 91,7) ning B-osa (avatud vastus) tulemus 63,1% (poistel 58,1% ja tüdrukutel 68,1%).

Kõige raskemaks osutus A-osa kolme valikvastusega küsimus, kus taheti teada, kas etteantud tekst on luuletus, näidend või jutuke. Kuigi näidendile viitasid dialoogid ning remargid, oli õigeid vastuseid vaid 60,2% (poistel 50,1% ja tüdrukutel 70,6%). Teiste valikvastustega küsimuste keskmised tulemused jäid 90-97% vahele. B-osa küsimuste (õpilase kirjutatud vastused) tulemuse keskmised jäid aga 58-64% vahele.

Tabel 10. Neljanda ülesande lahendatus

	<i>min</i>	<i>keskm</i>	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
v21	0.0	0.96	96.32	1.0	94.87	97.81
v22	0.0	0.96	95.55	1.0	94.05	97.07
v23	0.0	0.92	92.13	1.0	89.63	94.67
V24	0.0	0.90	90.42	1.0	89.22	91.64
v25	0.0	0.97	97.41	1.0	96.41	98.43
v26	0.0	0.60	60.28	1.0	50.10	70.64
v27	0.0	1.17	58.58	2.0	53.90	63.35
v28	0.0	1.32	66.09	2.0	61.09	71.19
v29	0.0	1.29	64.51	2.0	59.32	69.80

Viiendas ülesandes (6 punkti), oli vaja tutvuda busside sõiduplaaniga, lugeda teksti ning täita lüngad. Ülesanne oli lõimitud matemaatikaga. Ülesandes oli kuus lünka.

Õpilastel oli vaja busside sõiduplaani ja teksti põhjal otsustada, millisest peatusest mingi metsloom sõitu alustas, millal loomad peopaika jõudsid või kui kaua kellegi bussisõit kestis. Ülesande keskmine lahendusprotsent oli 61,4 (poistel 53,2% ja tüdrukutel 50,8%). Kõige raskem oli õpilastel otsustada (arvutada), millisest peatusest millisesse jõuab buss 50 minutiga — õigeid lahendusi vaid 52%, kusjuures poiste tulemused oli paremad (54,3%) kui tüdrukutel (50,7%). Ülejäänud küsimustes olid tüdrukute tulemused 1-7% võrra kõrgemad kui poistel. Kokkuvõttes saadi ülesande lahendamisele hakkama, kuigi see osutus tasemetöö kõige raskemaks ülesandeks.

Tabel 11. Viienda ülesande lahendatus

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
v30	0.0	0.59	59.19	1.0	58.73	59.67
v31	0.0	0.65	64.79	1.0	61.29	68.34
v32	0.0	0.59	59.04	1.0	56.78	61.34
v33	0.0	0.70	70.38	1.0	69.51	71.26
v34	0.0	0.63	63.13	1.0	59.75	66.56
v35	0.0	0.52	51.99	1.0	53.18	50.78

Kuuenda ülesandega (6 punkti) kontrolliti loetud teksti mõistmist, metsloomade liikumisteedekonna ning objekti asukoha märkimist plaanil. Ülesanne oli lõimitud loodusõpetusega. Õpilased pidid ilmakaarte skeemi abil tähistama plaanil vastava tingmäärgiga kaks asukohta ning märkima joontega metsloomade liikumisteedekonna. Ülesande lahendamise keskmine tulemus oli 77,6%, poistel 75,1%, tüdrukutel 80,2%. Loetu põhjal teekonna märkimine plaanil andis kõrgemaid tulemusi (keskmine 82,8%) kui asukoha tähistamine (keskmine 67,3%).

Tabel 12. Kuuenda ülesande lahendatus

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
v36	0.0	0.87	87.05	1.0	85.32	88.82
v37	0.0	0.86	86.48	1.0	84.09	88.92
v38	0.0	0.82	81.51	1.0	78.34	84.74
v39	0.0	0.76	76.13	1.0	72.48	79.83

v40	0.0	0.72	72.29	1.0	69.51	75.13
v41	0.0	0.62	62.25	1.0	60.78	63.74

Seitsmendas ülesandes (4 punkti) pidi lugema teksti ning märkima lünka õige pikkusega suluta kaashääliku. Ülesandes oli kaheksa lünka ning iga õigesti märgitud vastus andis 0,5 punkti. Ülesande keskmine lahendusprotsent oli 90,4, poistel 88,6%, tüdrukutel 93,3%. Üsikküsimuste keskmine lahendusprotsent jäi 85,7-ja 97,1 vahele.

Tabel 13. Seitsmenda ülesande lahendatus

	<i>min</i>	keskm	keskm (%)	<i>max</i>	poiste sooritus (%)	tüdrukute sooritus (%)
v42	0.0	0.45	89.12	0.5	86.55	91.75
v43	0.0	0.43	85.71	0.5	82.85	88.61
v44	0.0	0.49	97.15	0.5	96.51	97.81
v45	0.0	0.47	93.37	0.5	92.20	94.57
v46	0.0	0.47	93.58	0.5	92.81	94.36
v47	0.0	0.45	89.12	0.5	87.17	91.12
v48	0.0	0.43	86.43	0.5	83.57	89.34
v49	0.0	0.44	88.92	0.5	87.06	90.80

Kokkuvõtteks

2017. aastal said 3. klassi õpilased eesti keele tasemetöö lahendamise hästi hakkama. Tasemetöö oli õpilastele jõukohane, keskmine tulemus oli 79,7%. Poiste ja tüdrukute tasemetöö sooritamise tulemuste erinevus oli 5,9% (2016. aastal 4,1, 2015. aastal 5,3%). Maakonniti olid tasemetöö sooritamise tulemuste erinevus 10,3% (2016. aastal 8,7%, 2015. aastal 10,6%).

Õpilased peavad saama õpetajalt tasemetöö kohta sisulise tagasiside. Tasemetöö tulemused näitasid, et õppekava õpitulemustega nõutud oskused on õpilastel omandatud. Esimeses kooliastmes on vajalik ainekesksesse tasemetöösse lõimida teisi õppeaineid. Õpetajate tagasisides märgiti heast küljest ära seda, et ülesanded olid omavahel temaatiliselt seotud ning ülesannetes oli lõimingut matemaatika ja loodusõpetusega.

Tasemetöö parandamisega said õpetajad üldjoontes hästi hakkama. Korraldusjuhend ja võti olid mõistetavad ning hästi kasutatavad. Tasemetöö

parandamises märkimist väärivaid probleeme ei esinenud, kuid tekkis küsimus suure ja väikese algustähe kasutamise punktide arvestamisel. Tagasiside tasemetööle oli enamasti positiivne ja toetav. Tasemetöö oli õpetajate arvates õpilastele jõukohane. Töö ülesehitus oli traditsiooniline. Kuid leiti ka, et humoorikat lugemisteksti oli õpetajal raske ette lugeda, lugemisülesandeid oli liiga palju ning keeleõpetuse osa oleks võinud tasemetöös suurem olla. Samas töökäsud olid selged ning lastele arusaadavad.

Kõige keerulisemaks osutus viies ülesanne, kus oli vaja lugeda teksti, uurida busside sõiduplaani ning täita lüngad. Väideti, et lapsed pole harjunud sedasorti ülesandeid lahendama ega sõidugraafikut jälgima.

Ettepanekuid tehti 0,5 punkti kasutamise osas kuulamisülesannete hindamisel algustähe märkimisel, kuid samas leiti, et 0,5 punkti võiks hindamisel üldse mitte kasutada.

Tasemetöö sooritamiseks ette nähtud aega peeti üldiselt piisavaks. Kuid leiti, et klassis oli ka neid lapsi, kes vajaksid rohkem aega.

Lõppkokkuvõtteks sobib ühe tagasiside andnud õpetaja mõte – tasemetöö oli hästi lõimitud, kust õpetaja sai teada õpilase tugevad ja nõrgad küljed.